

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Kuchyňské odpady z aspektu legislativních předpisů

16.2.2010

Bc. Jan Tomek

Pozice kuchyňského odpadu

Kuchyňské odpady

Legislativa Evropské Unie

- **Směrnice Rady (ES) č. 98/2008** o odpadech
- **Směrnice Rady (ES) č. 31/1999** o skládkách odpadů
- **Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002** o vedlejších živočišných produktech
- **Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009** o vedlejších živočišných produktech a o zrušení nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č.1774/2002

Směrnice Rady (ES) č. 98/2008 o odpadech

- Hierarchie způsobů nakládání s odpady (čl. 4)
- Biologický odpad (čl. 22)
- Stav, kdy odpad přestává být odpadem (čl. 6)
- Vedlejší produkty (čl. 5)
- Programy předcházení vzniku odpadů (čl. 9)
- Využití odpadů (čl.10)
- Ochrana lidského zdraví a prostředí (čl. 13)

Směrnice Rady (ES) č. 98/2008 o odpadech

Článek 22- Biologický odpad

cíl podpořit:

- a) **oddělený sběr biologického odpadu** za účelem kompostování a anaerobní digesce
- b) **zpracování** biologického odpadu způsobem, který splňuje **vysokou úroveň ochrany životního prostředí**;
- c) **používání materiálů bezpečných z hlediska životního prostředí** pocházejících z biologického odpadu.

Komise provede posouzení nakládání s biologickým odpadem **za účelem případného předložení návrhu**. Zpráva posoudí možnost minimalizace požadavků na řízení biologického odpadu, jakož i jakostní kritéria pro kompostování a rozklad biologického odpadu, aby se zaručila vysoká ochrana lidského zdraví a ochrana životního prostředí.

Směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadu

- Snahy o snížení emisí skleníkových plynů stály u stanovení požadavku Směrnice Rady 1999/31/EC o skládkách odpadů na snížení množství BRKO ukládaného na skládky ve srovnání s celkovou hmotností v referenčním roce 1995, a to následovně:
 - na 75% celkové hmotnosti do r. 2010,
 - na 50 % celkové hmotnosti do r. 2013
 - na 35% celkové hmotnosti do r. 2020
- Pozn: termíny jsou platné pro Českou republiku, která využila možnosti odložení cílových roků o 4 roky.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č.

1774/2002 o vedlejších živočišných produktech

- Definuje kuchyňský odpad jako veškerý potravinářský odpad včetně použitého stolního oleje, který pochází z **restaurací, stravovacích zařízení a kuchyní včetně ústředních kuchyní a kuchyní v domácnosti (Příloha 1. – zvláštní definice)**
- Dělí kuchyňské odpady do dvou materiálových kategorií:
 - Materiál 1. kategorie - Kuchyňský odpad z dopravních prostředků v mezinárodní přepravě (kapitola II, článek 4, odst. 1, písm. (e))
 - Materiál 3.kategorie – jiný kuchyňský odpad než odpad z dopravních prostředků v mezinárodní přepravě (kapitola II, článek 6, odst. 1, písm. (l))
- **Zakazuje** krmení hospodářských zvířat s výjimkou kožešinových zvířat kuchyňským odpadem nebo krmnými surovinami tento odpad obsahujícími nebo z něho pocházejícími (článek 22)

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 o vedlejších živočišných produktech

- Nařízení stanovuje pro zpracování kuchyňských materiálů 1. kategorie asanační ústavy nebo možnost jejich odstranění ve spalovně či na skládce odpadů. Dále musí být dodržena kritéria pro shromažďování, skladování a přepravu dle článku 7 nařízení. Vzhledem k tomu, že kuchyňské odpady je možno odstraňovat v zařízeních pro nakládání s odpady, mají původci kuchyňských odpadů zároveň povinnosti plynucí ze zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění.
- Kuchyňské odpady zařazené jako materiál 3. kategorie, podmínky článku 7 Nařízení, splňovat nemusí a dále je řeší pouze zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění. Zpracování těchto materiálů však plně podléhá Nařízení.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 o vedlejších živočišných produktech a o zrušení nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č.1774/2002

- Platné od **4.3.2011**
- Dochází ke změně terminologie na poli kuchyňských odpadů
- Nařízení 1069/2009 již nadále nepoužívá pojem kuchyňský odpad, ale do budoucna bude řešit pouze odpad ze stravovacích zařízení!!
- Nadále nebude platit zákaz zkrmování kuchyňských odpadů dle článku 22 Nařízení 1774/2002, ale odpadů ze stravovacích zařízení a stravovacích zařízení mezinárodní přepravy. Nově upraveno článkem 11 Nařízení 1069/2009.

ZELENÁ KNIHA o nakládání s biologickým odpadem

- Definice biologického odpadu a biologického zpracování
- Srovnání současného stavu nakládání s biologickým odpadem v EU
- Hodnocení dopadů různých možností nakládání s biologickým odpadem
- Hledání nových pravidel pro stanovení možné nové legislativní úpravy

BIOODPADY- legislativa ČR

- zákon č. **185/2001 Sb.**, o odpadech a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- nařízení vlády č. **197/2003 Sb.** o Plánu odpadového hospodářství
- vyhláška č. **341/2008 Sb.** o podrobnostech nakládání s BRO
- Metodický návod o podrobnostech nakládání s BRO podle stávajících právních předpisů

Zákon 185/2001 Sb. o odpadech a změně některých dalších zákonů

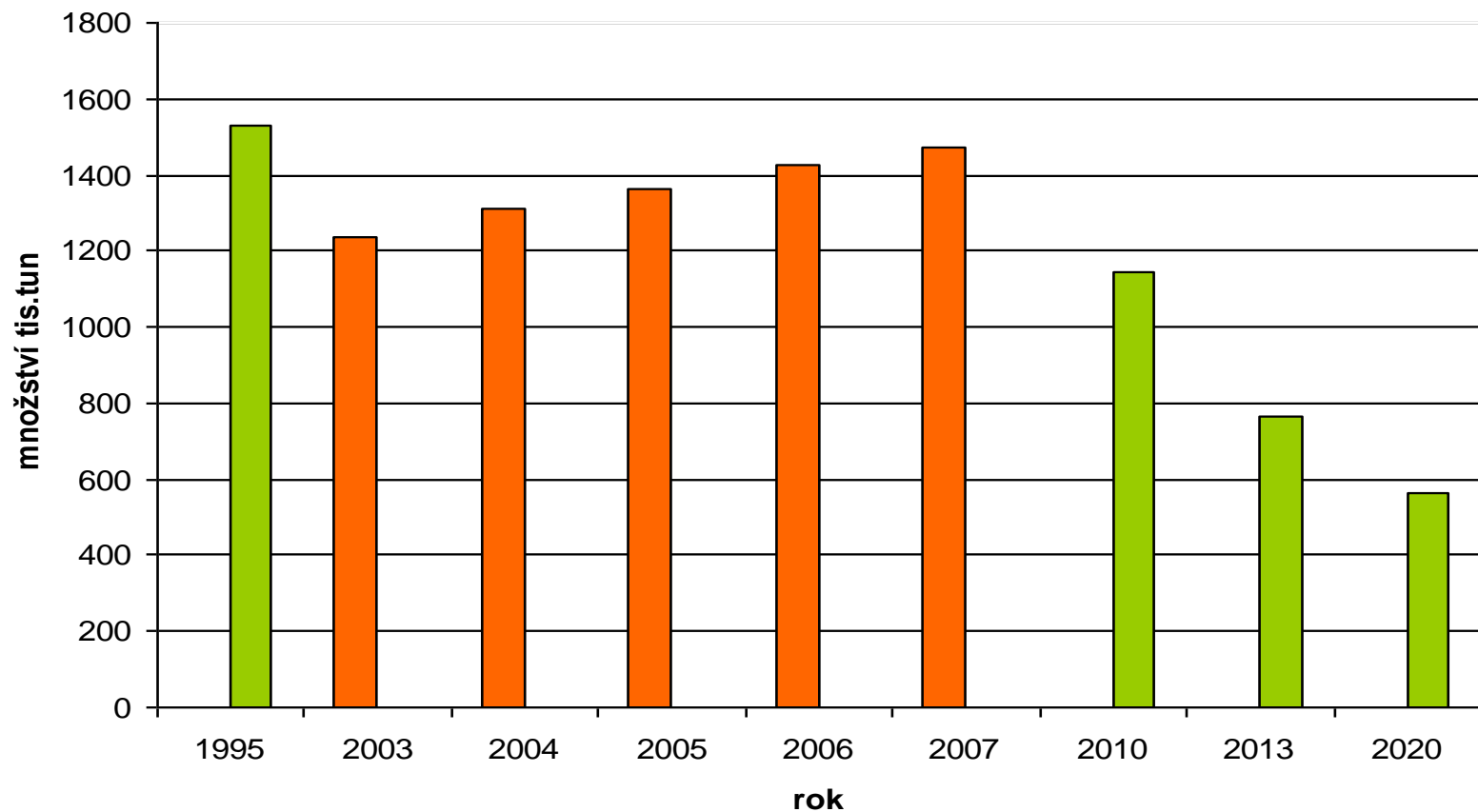
- Poslanecká novela zákona č. 314/2006 Sb. upravuje **nakládání s biologicky rozložitelnými odpady**
- Biologicky rozložitelné odpady zařazeny do čtvrté části zákona mezi vybrané odpady, pro které je nutné stanovit **některé zvláštní požadavky pro nakládání s nimi**
- stanovuje povinnosti při **sběru, výkupu a zpracování těchto využitelných odpadů v zařízeních stanovenými postupy**

Nařízení vlády č. 197/2003 Sb. o Plánu odpadového hospodářství

Významné cíle POH ČR :

- Snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce
 - 2010 nejvíce 75 % hmotnostních,
 - 2013 nejvíce 50 % hmotnostních
 - 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995

Cílové a současné ukládání BRKO na skládky

Naplňování cílů POH ČR a cílů Směrnice 1999/31/EC o skládkách odpadu

- **Cíle pro rok 2010 nejsou plněny a České republice hrozí sankce ze strany Evropské Komise**
- Nutnost přijmout přímá legislativní opatření pro odklon BRKO od skládkování!
- Pokuty ze strany EU za nedodržení povinnosti vyplývající ze směrnice o skládkování nejsou jasně stanoveny. Odhad je založen na pokutách za nedodržení jiných cílů. Podle ECN (Evropského kompostářského svazu) je možné očekávat pokutu cca 35 - 40 EUR za tunu uloženého BRKO nad rámec stanoveného cíle.
- Za současného stavu, kdy je na skládky odpadů ukládáno o cca 324 tis. t více, než je požadováno v cílovém roce 2010, by to znamenalo, že České republice hrozí pokuta ve výši 11,4 - 13 mil. EUR ročně.

Potřeba právního předpisu pro nakládání s BRO – vyhláška 341/2008Sb., o podrobnostech nakládání s BRO

- definování podmínek pro nakládání s upraveným bioodpadem
- **problémy s odbytem** vyrobených kompostů a digestátů
- **kontrola** biologicky upravených odpadů **z hlediska zdravotních rizik**
- stanovení požadavků na zařízení **diferencovaně v závislosti na kapacitě** těchto zařízení a na **druzích zpracovávaných odpadů**

Vyhláška č. 341/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s BRO

- seznam BRO,
- způsoby biologického zpracování BRO,
- technické požadavky na vybavení a provoz zařízení biologického zpracování BRO v závislosti na množství a druhu v něm upravovaných BRO,
- technologické požadavky na úpravu BRO,
- obsah provozního řádu zařízení,
- požadavky na kvalitu odpadů vstupujících do technologie materiálového využívání BRO,
- způsob a kritéria hodnocení a zařazování upravených BRO do skupin podle způsobů jejich materiálového využití,
- limitní hodnoty koncentrací cizorodých látek a indikátorových organismů ve výstupech ze zařízení pro biologické zpracování odpadů, metody stanovení koncentrací cizorodých látek,
- četnost a metody vzorkování, označování skupin podle způsobu jejich biologického zpracování a kritéria hodnocení upraveného BRO jako dále již biologicky nerozložitelného odpadu

Příloha č. 2- technické a technologické požadavky

● Kompostování

zařízení ke sledování teploty

Zařízení pro zvlhčování

Zařízení pro provzdušňování, překopávání

● Anaerobní digesce

min. t 55°C po 24 hodin, celková doba procesu min. 30 dní

podrobný popis opatření pro omezení vzniku zápachu součástí PŘ

v případě, že jsou zpracovávány VŽP, odkazuje na č. 1774/2002 ES

● Kontrola způsobů biologického zpracování z hlediska účinnosti hygienizace

§ 7

Tato vyhláška nabyla účinnosti již

12. září 2008

**Metodický návod o podrobnostech
nakládání s BRO podle stávajících
právních předpisů**

Komunitní kompostování

- správný průběh kompostovacího procesu
- pořádek na kompostárně a v okolí
- správné využití kompostu:
 - dávka 3 kg/m², 1 x za 3 roky (vyšší dávky při zapravení do půdního profilu)
 - před zavedením systému KK ověřit existenci dostatečných ploch pro aplikaci

Vybrané povinnosti vyhlášky č. 341/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s BRO

- Kontrola účinnosti hygienizace vnesenými indikátorovými mikroorganismy
- Zařazování výstupů skupiny 3 – stabilizovaný biologicky rozložitelný odpad
- Stanovení stability rekultivačního digestátu při technologii anaerobní digesce s dobou zdržení kratší než 30 dní

Základní přehled povinností vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1774/2002/ES

- pasterizačně- hygienizační jednotka
- částice menší než 12 mm
- teplota min. 70°C po dobu min. 1 h
- sledování a stálý záznam teploty
- zabránit vstupu hosp. zvířat, odd. od krmiv a podestýlky
- čištění a desinfekce
- požadavky na vypracování speciálního provozního řádu
- požadavky na kvalitu výstupů- mikrob. ukazatele

Metodický pokyn dále stanoví:

- Postup odběru vzorků
- Související právní předpisy
- Související technické normy
- Vzor obecní vyhlášky o komunitním kompostování
- Obsah žádosti o vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností k provozu malého zařízení
- Společné sdělení MZe a MŽP ve věci vyjasnění komodiy „hnůj“
- Společné stanovisko MZe a MŽP k používání kuchyňských drtičů

Děkuji Vám za pozornost!

jan.tomek@mzp.cz

Tel.: 2 671 22 062